

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D.  
NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“  
PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

| Institucija,<br>rašto data ir<br>numeris  | Pastabos ir pasiūlymai  | Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar<br>atsižvelgta iš dalies   |
|---|---|---|
| <b>Lietuvos<br/>Vyriausybės<br/>kanceliarijos<br/>Teisės<br/>grupės<br/>2024-05-06<br/>išvada Nr.<br/>NV-1081</b> | <p>1. Pažymime, jog išlieka aktualios Išvados 1, 3 ir 6 pastabos.</p> <p>1. Atkreipiamė dėmesį, kad Projekto 1.1 papunkčiu siūlomas pakeitimas neatitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 76<sup>1</sup> straipsnio 4 dalies (kurioje nėra žodžių „mokslo ir studijų“) bei 76<sup>2</sup> straipsnio 4 dalies (kurioje nurodyta „skirstymo“) nuostatų, todėl siūlome patikslinti. Taip pat pažymime, kad Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas) preambulėje nurodytas vienas iš teisinių pagrindų, su kuriais siejamas siūlomas pakeitimas, yra perteklinis – Mokslo ir studijų įstatymo 76 straipsnio 3 dalyje nurodoma lėšų skyrimo tvarka, kuri tvirtinama pagal Mokslo ir studijų įstatymo 76<sup>2</sup> straipsnio 4 dalies nuostatas, tačiau ne šiuo Vyriausybės nutarimu, todėl siūlytume jo atsisakyti. Papildomai atkreipiamė dėmesį, kad Projekto 1.1 papunkčiu siūlomas pakeitimas nederina su kitais Vyriausybės nutarimo 2 punkto papunkčiais, kuriuose nevartojama žodinė konstrukcija „patvirtinti tvarkos aprašą dėl...“, todėl siūlome patikslinti.</p> <p>3. Pažymime, kad siūlomas Paramos aprašo 3 punkto išdėstymas neužtikrina teisinio reguliavimo aiškumo – siūlome visus papunkčius suvienodinti ir dėstyti pasirinkus vienodą metodą: nurodant arba studijų kryptį, arba konkrečią studijų programą. Taip pats siūlome atsisakyti aiškumo ir skaidrumo stokojančių formuluočių „susijusias su &lt;...&gt; veikla“, nes plačiąja prasme su veikla siejasi ir visos ūkinės, techninės, organizacinės funkcijos ir studijos, kurios neturėtų patekti į objektų, už kuriuos mokamos tikslinės skatinamosios stipendijos, ratą. Ši pastaba taip pat aktuali Paramos aprašo 7 punktui.</p> | <p><b>Iš dalies atsižvelgta.</b></p> <p>Patikslinta punkto formuluotė.</p> <p>Preambulėje nurodytas teisinis pagrindas paliekamas, atsižvelgiant į tai, kad Mokslo ir studijų įstatymo 76 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšos skiriamos mokslo ir studijų institucijoms pagal kiekvienais metais atliekamo mokslo ir studijų institucijų studijų veiklos pasiekimų vertinimo rezultatus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.</p> <p>Mokslo ir studijų įstatymo 76<sup>2</sup> straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad valstybės biudžeto skatinamojo finansavimo už studijų veiklos pasiekimus lėšų skirstymo mokslo ir studijų institucijoms tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.</p> <p><b>Iš dalies atsižvelgta.</b></p> <p>Darbo tvarka suderinus su Aplinkos ministerija patikslintas 3.2 papunktis, nurodant, kad tikslinės stipendijos skiriamos pagal miškininkystės studijų krypties studijų programas.</p> <p>Pažymėtina, kad 3 punkte ne visais atvejais yra tikslinga ir pagrįsta nurodyti konkrečias studijų kryptis ar studijų programas.</p> <p>Vidaus reikalų ministerija pateikė paaiškinimą, kad Vidaus tarnybos sistemą sudaro 8 skirtingos centrinės statutinės įstaigos, kurių veikla ir vykdomos funkcijos yra skirtingos (pvz., policija, sienos apsauga, priešgaisrinė apsauga, finansinių nusikaltimų tyrimas, Kalėjimų tarnyba, Probacijos tarnyba (socialinio darbo kryptis) ir kt.), kuriuose dirba apie 18 000 pareigūnų. Jei reikėtų nurodyti visas studijų</p> |

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  | <p>kryptis ar krypčių grupes, tai būtų gana didelis sąrašas (teisės, saugos inžinerijos, technologijų mokslo, inžinerijos mokslo, socialinio darbo ir kt.), studijų programų sąrašas būtų dar ilgesnis, todėl toks reguliavimas išvardijant visą studijų krypčių / krypčių grupių ar studijų programų sąrašą yra netikslingas. Be to, pasikeitus poreikiui tektų keisti Vyriausybės nutarimą.</p> <p>Be to, studijų kryptys pareigūnams rengti nenurodytos ir įstatymuose – nei Vidaus tarnybos statute, nei Mokslo ir studijų įstatyme. Kasmet vidaus reikalų, teisingumo ir finansų ministrai nustato tų metų pareigūnų rengimo poreikį.</p> <p>Vidaus tarnybos statuto 17 straipsnio 3 dalyje nustatyta:</p> <p>„3. Pareigūnų rengimo statutinėse profesinio mokymo įstaigose poreikį ir pareigūnų rengimo pagal finansų, teisingumo ir vidaus reikalų ministrų valdymo sričių statutinėms įstaigoms reikalingų specialybių studijų programas aukštosiose mokyklose poreikį nustato ministras.“</p> <p>Vidaus tarnybos statuto 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta: „7. Centrinė statutinė įstaiga turi teisę iš jai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ar kitų teisėtai gautų lėšų Vyriausybės nustatyta paramos aukštųjų mokyklų studentams teikimo tvarka skirti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nustatytą paramą (tikslines skatinamąsias stipendijas) aukštųjų mokyklų studentams, kurie, sudarę stojimo į vidaus tarnybą sutartį, aukštosiose mokyklose studijuoja pagal vidaus tarnybos sistemai reikalingų specialybių studijų programas.“</p> <p>Paramos aukštųjų mokyklų studentams teikimo tvarkos aprašo 3.4 ir 3.6 papunkčių formuluotėms pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 717 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. liepos 7 d. nutarimu Nr. 717. Šio aprašo 7 punkte nurodoma, kad ministrai kasmet iki gegužės 31 d. nustato studijų programų sąrašus, tikslinių skatinamųjų stipendijų dydžius ir jų skaičius, tikslinių skatinamųjų stipendijų paskirstymą pagal nustatytas studijų programas ir aukštąsias mokyklas, todėl žemės ūkio ministras ir energetikos ministras, įgyvendindami Aprašo 3.4 papunktį ir 3.6 papunktį bei 7 punktą, kasmet įsakymu patvirtina tikslinių skatinamųjų stipendijų dydžio ir jų skaičiaus, tikslinių skatinamųjų stipendijų paskirstymo pagal studijų programas ir aukštąsias mokyklas sąrašą, kuriame ir yra nurodomos konkrečios studijų programos.</p> |
|--|--|--|

|  |   |  |
|--|---|--|
|  | <p>6. Pažymime, kad Vyriausybės nutarimu patvirtinto Valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimo tvarkos aprašo (toliau – Reorganizavimo tvarkos aprašas) nuostatos grindžiamos Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsniu, todėl Reorganizavimo tvarkos aprašo naujai siūlomame 31 punkte nurodant nepriklausomų ekspertų ne rečiau kaip kas 7 metus atliekamą ir viešai Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos interneto svetainėje skelbiamą aukštųjų mokyklų tinklo veiklos efektyvumo analizę bei joje pateiktas rekomendacijas kaip privalomą reikalavimą, neužtikrinamas teisėkūros sistemiškumo principas. Visi privalomi reikalavimai turėtų būti nustatyti Mokslo ir studijų įstatyme ir tik po to įgyvendinančiuose teisės aktuose detalizuojama reikalavimų įgyvendinimo tvarka, todėl siekiant tinkamai sureguliuoti teisinius santykius, turėtų būti parengtas Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimas. Papildomai pažymime, kad šiuo metu yra vykdomas kelių aukštųjų mokyklų reorganizavimas, tad būtų tikslinga teikti siūlymus dėl Reorganizavimo tvarkos aprašo pakeitimo užbaigus reorganizavimo procesą ir įvertinus visus proceso etapus bei jų teisinio reguliavimo pakankumą.</p> | <p><b>Iš dalies atsižvelgta.</b></p> <p>Punkto nuostatos patikslintos ir perkeltos prie 5 punkto, kur nustatoma, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, vertindama aukštųjų mokyklų prašymus dėl reorganizavimo inicijavimo, įvertina aukštųjų mokyklų siūlomo reorganizavimo atitiktį nepriklausomų ekspertų atliktai aukštųjų mokyklų tinklo veiklos efektyvumo analizei bei joje pateiktoms rekomendacijoms (toliau – aukštųjų mokyklų efektyvumo analizė). Aukštųjų mokyklų efektyvumo analizė švietimo, mokslo ir sporto ministro iniciatyva atliekama ne rečiau kaip kas 7 metus ir viešai skelbiama Ministerijos interneto svetainėje.</p> <p>Šiomis nuostatomis apibrėžiama, kaip įgyvendinamas reorganizavimas, į ką atsižvelgiama vertinant aukštųjų mokyklų siūlymus. Minėtos nuostatos neturi lemiamos įtakos sprendimui reorganizuoti aukštąsias mokyklas, nesukelia neigiamų pasekmių nei valstybei, nei valstybinėms aukštosioms mokykloms. Galutinį sprendimą dėl valstybinės aukštosios mokyklos reorganizavimo priima Seimas (jeigu reorganizuojami valstybiniai universitetai) arba Vyriausybė (jeigu reorganizuojamos valstybinės kolegijos).</p> |
|  | <p>2. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto nuostatos pagal Išvados 7 pastabą patikslintos netinkamai – nenurodytas konkretus terminas specialiosioms sutartims sudaryti, taip pat neatsisakyta perteklinės nuostatos „švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka“, nors Mokslo ir studijų įstatyme pavedimo ministrui tvirtinti tokią tvarką nėra. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad ateityje teikiant Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus, galima būtų įtraukti nuostatas, susijusias su atitinkamu pavedimu ir reikalavimus pagal Išvados 6 pastabą.</p>   | <p><b>Atsižvelgta iš dalies.</b></p> <p>Atsisakyta perteklinės nuostatos „švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka“.</p> <p>Vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 83<sup>1</sup> straipsnio nuostatomis konkretus terminas specialiosioms sutartims sudaryti nenurodomas. Pažymėtina, kad specialiųjų sutarčių su aukštosiomis mokyklomis sudarymas yra 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-04-02 „Užtikrinti efektyvų mokslo ir studijų sistemos valdymą“, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. V-1152 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-04-02 „Užtikrinti efektyvų mokslo ir studijų sistemos valdymą“ aprašo patvirtinimo“, pažangos veikla ir jos įgyvendinama vadovaujantis Strateginio valdymo metodika,</p>   |

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  | <p>patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“.</p> <p>Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. balandžio 3 d. išvados Nr. NV-746 7 pastaboje nebuvo teikta pastaba dėl specialiųjų sutarčių sudarymo termino ir perteklinės nuostatos „švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka“.</p>   |
|  | <p>6. Paramos aprašo 6 punkto papunkčiai, kuriuose itin detalai nurodyti reikalavimai Sutartims („vienašališko Sutarties nutraukimo sąlygos“ – tuomet turėtų būti numatytos ir nevienašališko nutraukimo ir pan.), laikantis teisėkūros aiškumo principo, turėtų būti patikslinti, nurodant tik specifinius reikalavimus, o bendruosius reikalavimus galima būtų apibendrinti vienu papunkčiu, pavyzdžiui, „kitos sutartos Sutarties sąlygos“ ar pan. Ši pastaba taip pat aktuali Paramos aprašo 47 punktui.</p>   | <p><b>Iš dalies atsižvelgta.</b></p> <p>Patikslinimas padarytas. Tačiau dalį reikalavimų laikant bendraisiais ir apibendrinant juos gali kilti neaiškumų, kokios konkrečiai yra kitos Sutarties sąlygos. Tas pat ir dėl 47 punkto.</p>   |
|  | <p>7. Pažymime, kad Paramos aprašo 6.4 papunkčio formuluotė, kad „Administravimo išlaidos sudaro 10 procentų nuo faktiškai studentams išmokėtos Paramos sumos“ yra ne tik nepagrįsta ir nepaaiškinta Projekto teikime, tačiau ir neatitinkanti įprastos praktikos, kai kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, pavyzdžiui, išmokoms ir kompensacijoms mokėti, administravimo išlaidoms padengti skiriama iki 4 proc. tikslinėms kompensacijoms mokėti skirtų lėšų. Siūlome patikslinti nurodytą nuostatą.</p> | <p><b>Neatsižvelgta.</b> Šiuo metu Įgaliota institucija konkursą „Kitas100“ organizuoja vieną kartą. Projektu numatoma, kad per vienus kalendorinius metus Įgaliota institucija papildomai konkursą organizuos dar du kartus. Iš viso vietoje vieno konkurso bus organizuojami trys, taigi Įgaliotai institucijai didės administracinė našta. Siekiant paramą skirti ne iš valstybės biudžeto asignavimų, bet iš juridinių asmenų lėšų, konkurso organizavimas apims ne tik procedūras, įprastai atliekamas pagrindinio konkurso metu, t. y. prašymų priėmimą, jų patikrą, vertinimą, komisijos darbo organizavimą, sprendimo priėmimą, sutarčių pasirašymą ir jų vykdymo kontrolę, bet ir paramos sutarties derinimą su juridiniu asmeniu, atskirą tokios paramos apskaitą, pasirašytos paramos sutarties su juridiniu asmeniu vykdymo kontrolę. Projekte nėra numatyta, kokiam skaičiui asmenų ketinant skirti paramą, turi būti organizuojami papildomi konkursai, taip pat nėra numatyta ir tai, kokią lėšų sumą planuojant skirti jie turėtų būti organizuojami. Vadinasi, visa procedūra gali vykti net ir planuojant skirti paramą vienam asmeniui ir ne visa Apraše numatyta vienu metu paramos suma, todėl skaitine išraiška gauta administravimo išlaidų suma nebūtų ženkliai. Įvertinus konkursui suorganizuoti ir tolesnei įsipareigojimų pagal sudarytas sutartis vykdymo kontrolei reikalingas laiko ir Įgaliotos institucijos personalo darbo laiko</p> |

|   |   |   |
|---|---|---|
|   |   | sąnaudas, manytina, kad nustatyta administravimo išlaidų suma yra pagrįsta.   |
|   | 11. Būtina patikslinti Paramos aprašo 24 punktą, nurodant subjektą, kuris sudaro Komisiją. Papildomai atkreipiamo dėmesį, kad Paramos aprašo 25-28, 35, 36 ir kiti punktai yra techninio-organizacinio pobūdžio, paprastai nurodomi Komisijų darbo reglamentuose, todėl siūlome Projekte jų atsisakyti.   | <b>Iš dalies atsižvelgta.</b> Paramos aprašo 24 punktas patikslintas. Pastaboje nurodytų Paramos aprašo 25–28, 35, 36 ir kitų punktų Projekto rengėjas siūlytų neatsisakyti. Parama yra skiriama konkurso būdu, t. y. ją gauna ne visi jos prašantys asmenys, todėl detalių paramos teikimo procedūrų išdėstymas aukštesnės galios teisės akte užtikrina šių procedūrų viešumą ir skaidrumą. Pažymėtina ir tai, kad ne visi nurodyti punktai yra techninio-organizacinio pobūdžio. Pavyzdžiui, 27 punktas nustato asmenų prašymų paskirstymo Komisijos nariams taisykles, kurios vėliau gali būti aktualios asmenims skundžiant priimtus sprendimus, 36 punkte nurodytas terminas pasiūlymams pateikti, kuriam pasibaigus prasideda terminas sprendimui dėl paramos skyrimo priimti.  |
| <b>Lietuvos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės<br/>2024-05-06<br/>išvada Nr. NV-1082</b> | Atsižvelgiant į naujos redakcijos <b>Paramos įstojusiems į aukštąsias mokyklas ne Lietuvoje ir jose studijuojantiems asmenims skyrimo tvarkos apraše</b> didesnę nei šiuo metu galiojančiame apraše privalomai teikiamų dokumentų ir rekomenduojamų teikti dokumentų kiekį, siūlytina įvertinti galimybę nustatyti ilgesnį nei 20 darbo dienų (toks terminas nustatytas šiuo metu galiojančiame apraše) prašymo ir dokumentų pateikimo terminą, taip pat ilgesnį nei 5 darbo dienų terminą trūkumams ištaisyti. | <b>Neatsižvelgta.</b> Pagal šiuo metu Apraše nustatytus terminus, asmuo apie tai, kad jam skirta parama, sužino apytikriai rugpjūčio mėnesio viduryje, sutarčių pasirašymas vyksta iki rugsėjo mėnesio antrosios pusės. Vėliau vykdomas paramos išmokėjimas. Pagal Įgaliotos institucijos turimą informaciją apie paramą gaunančių asmenų studijų pradžią, asmenys studijas užsienio aukštosiose mokyklose pradeda laikotarpiu nuo rugpjūčio mėnesio pabaigos iki spalio mėnesio pradžios. Nustatant ilgesnį prašymų teikimo terminą ir ilgesnį terminą dokumentams patikslinti, vėliau įvyktų ir kitos paramos teikimo procedūros – sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimas, sutarčių pasirašymas ir paramos išmokėjimas, o atsiskaityti su aukštąja mokykla studentui reikalinga kuo greičiau. Pažymėtina, kad konkurso sąlygos ir dokumentų sąrašas bus skelbiami Įgaliotos institucijos interneto svetainėje. Asmuo turės galimybę ruošti konkursui (surinkti dokumentus) iš anksto, dar jo nepaskelbus, todėl nustatyti ilgesnius terminus nėra tikslinga. |